

การพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษแบบองค์รวม

A Holistic Approach to English Curriculum Development

ดร.ณัฐชา เฉลยทรัพย์*

Natchaya Chalaysap, Ph.D.

บทดัดย่อ

หลักสูตรภาษาอังกฤษในระดับมหาวิทยาลัยที่มีวัตถุประสงค์ให้ นักศึกษาคนละต่าง ๆ มีความสามารถทางภาษาพอที่จะใช้เป็นเครื่องมือในการ เรียนได้ ควรสร้างเป็นหลักสูตรแบบองค์รวม คือรวมหลักทักษะภาษาในรายวิชา เดียว gan และนำเนื้อหาของวิชาเฉพาะสาขาและงานที่นักศึกษาต้องทำในวิชา เช่นสาขาเข้ามาใช้พัฒนาทักษะภาษาซึ่งจะทำให้ผู้เรียนสามารถถ่ายความ สัมพันธ์ระหว่างวิชาภาษาที่เรียนกับการใช้งานจริงในวิชานេื้อหาและสามารถใช้ ทักษะภาษาเป็นเครื่องมือในการเรียนวิชาเนื้อหาได้ ในเบตความนี้ผู้เขียนได้ยก ตัวอย่างหลักสูตรที่บูรณาการทักษะภาษาต่าง ๆ ที่ใช้นេื้อหาจากวิชาเฉพาะ สาขา ได้แก่ หลักสูตรภาษาแบบอิงหัวข้อวิชาเนื้อหา (theme-based) 3 หลักสูตร คือหลักสูตร CALLA ของ Chamot และ O'Malley หลักสูตรที่ใช้ content comprehension approach ของ Hudson และหลักสูตรของ Black และ Kiehnhoff นอกจากนี้ยังมีหลักสูตรวิชาเนื้อหาที่มีการเรียนภาษาແง່ງอยู่ในหลักสูตรที่เรียกว่า Sheltered content course และหลักสูตรชนวนระหว่างวิชาเนื้อหาและวิชาภาษาที่ เรียกว่า Adjunct course ซึ่งหลักสูตรภาษาที่อิงหัวข้อวิชาเนื้อหาเป็นหลักสูตร ที่ผู้เขียนเสนอแนะให้นำมาใช้สอนนักศึกษาคนละต่าง ๆ ส่วนหลักสูตรชนวน ระหว่างวิชาเนื้อหาและวิชาภาษาควรนำมาใช้พัฒนาทักษะภาษาของนักศึกษา ในโครงการหลักสูตรนานาชาติเพื่อเตรียมความพร้อมต่อไป

*

รองศาสตราจารย์ คณะภาษาและการสื่อสาร สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

Abstract

A holistic approach should be used to design the university English language skill curriculum that is aimed at developing the English proficiency of students in individual fields of study. In such a curriculum, all the language skills should be taught within one course, using the content from a content-area course and similar assignments given in the content area course. This will enable the students to see the relationship between the language course and the content-area course and to effectively use the language skills as a study tool. In this article, the author cites some examples of curricula that enhance students' language skills with the content taken from a particular content area course. Some important scholars that designed curricula in this way were Chamot and O'Malley; Hudson; and Black and Kiehnholz. Some interesting curricula are, for example, a theme-based course, a sheltered content course and an adjunct course. The theme-based course is recommended for upgrading the academic English proficiency of the students in the programs in which Thai is used as the medium of instruction. On the other hand, the adjunct course should be used to enhance the academic English proficiency of the students in international programs.

การเรียนภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเมืองไทยเป็นการเรียนทักษะต่าง ๆ อาทิ พิมพ์ อ่าน เขียน แปล และไวยากรณ์ แต่เดิมมา มีการสอนภาษาอังกฤษทั่วไปในโรงเรียนต่าง ๆ และมหาวิทยาลัยโดยหวังว่าผู้เรียนจะนำความรู้ไปใช้ในการเรียนต่อระดับสูงขึ้นและในการทำงานได้ ทักษะที่สอนจะแบ่งออกไปเป็นรายวิชา วิชาละหนึ่งทักษะและค่าย ๆ เพิ่มความยากของเนื้อหา คำศัพท์และโครงสร้างทางไวยากรณ์ในรายวิชาระดับที่สูงขึ้น ซึ่งการสอนหนึ่งทักษะต้องหนึ่งรายวิชานี้ก็ยังเป็นที่

นิยมทำกันอยู่ ไม่แต่ในเมืองไทยเท่านั้น แต่ยังนิยมกันในประเทศต่าง ๆ ที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองหรือเป็นภาษาต่างประเทศด้วย ผู้สอนจะพยายามให้กับการสอนที่ลักษณะง่ายต่อการจัดการและมีการสำรวจความคิดเห็น พบว่าการสอนดังกล่าวประสบความสำเร็จในประเทศจีน และประเทศแคนาดาในเมริกา (John, 1986 และ Celani et al., 1988) อุ่นใจก็ตามนักวิชาการทางภาษาอังกฤษจำนวนมากไม่เห็นด้วย กับการสอนภาษาหนึ่งทักษะต่อหนึ่งรายวิชา โดยกล่าวว่า การสอนเพียงทักษะเดียวในแต่ละรายวิชาเป็นการจำกัดเกินไป หลักสูตรหนึ่ง ๆ ควรรวมหรือบูรณาการหลายทักษะเข้าด้วยกันหรือควรสอนหลาย ๆ ทักษะไปพร้อม ๆ กันซึ่งจะช่วยพัฒนาทักษะเป้าหมายของแต่ละรายวิชาได้ดีขึ้น (Chitraporn, 1980 และ Hutchinson & Waters, 1987) กลุ่มนักวิชาการที่มีความเห็นประเภทหลังนี้ได้จัดหลักสูตร ทำการทดลองสอนและพบว่า ได้ผลดี

ก่อนที่จะพูดถึงหลักสูตรต่าง ๆ จะได้พูดถึงประเภทของภาษา เพื่อให้เห็นภาพการสอนภาษาอังกฤษได้ดีขึ้น

ปัจจุบัน จำแนกภาษาออกเป็น 3 ประเภท ตามวัตถุประสงค์ในการนำไปใช้ได้แก่

1. ภาษาอังกฤษทั่วไป (General English)
2. ภาษาอังกฤษเชิงวิชาการ (Academic English or English for Academic Purposes or EAP)
3. ภาษาอังกฤษเฉพาะทาง (English for Specific Purposes or ESP)

ภาษาอังกฤษทั่วไป เป็นภาษาอังกฤษที่ประกอบด้วยศัพท์ และโครงสร้างภาษาอังกฤษที่ใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน เป็นศัพท์ที่มีความถี่ในการเกิดสูง สำหรับโครงสร้างภาษาหรือรูปประโยคันจะเหมือนกัน ในทั้งสามประเภท ต่างกันที่โครงสร้างประโยคบางอย่างจะพบในบางประเภทมากกว่า และสำนวนเฉพาะเรื่องต่างกัน

ภาษาอังกฤษเชิงวิชาการ เป็นภาษาอังกฤษที่พับในวิชาเนื้อหา (content areas) ต่างๆ ซึ่งจุดประสงค์ของการสอน ก็เพื่อให้สามารถ

อ่านต่อมา บทความทางวิชาการ การฟังคำบรรยาย การเขียนเพื่อตอบคำถatement แบบอัตโนมัติ การทำรายงาน การพูดอภิปราย เป็นต้น ศัพท์ที่ใช้ในภาษาอังกฤษเชิงวิชาการไม่ได้ต่างจากภาษาอังกฤษทั่วไป เพียงแต่มีศัพท์และสำนวนเฉพาะสาขาวิชาเพิ่มขึ้น และศัพท์บางคำอาจมีความหมายเฉพาะทางเพิ่มจากความหมายทั่วไป ส่วนโครงสร้างหลักของภาษาไม่ได้ต่างไปจากภาษาอังกฤษทั่วไป เพราะรูปแบบประโยคของภาษาอังกฤษ (sentence pattern) มีจำนวนจำกัด การเขียนเรียงความ (paragraph development) ก็อาศัยหลักการเดียวกัน ความแตกต่างมาจะเป็นวิธีการเรียบเรียงหรือลักษณะการนำเสนอของบทความรายงาน และหนังสือประเภทต่าง ๆ เช่น บทความทางวิชาการในวารสารจะมีวิธีเรียบเรียงแตกต่างจากบทต่าง ๆ ในต่อมา

ภาษาอังกฤษเฉพาะทาง เป็นภาษาอังกฤษที่ใช้ในวงการต่าง ๆ เช่น การท่องเที่ยว การโฆษณา การโรงแรม และการติดต่อธุรกิจและการทำงานอื่น ๆ (นักวิชาการบางคนจัดภาษาอังกฤษเชิงวิชาการ เป็นภาษาอังกฤษเฉพาะทางด้วย) ภาษาอังกฤษเฉพาะทางจะมุ่งไปที่หน้าที่ (function) หรือการใช้ภาษาในสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น การเขียนจดหมายติดต่อ การติดต่อด้วยวิชาชีพ การเจรจาต่อรอง การเขียนบันทึก (memo) การเขียนรายงานประเภทต่าง ๆ เป็นต้น อย่างไรก็ตามความแตกต่างจากภาษาอังกฤษทั่วไป และจากภาษาอังกฤษเชิงวิชาการน่าจะอยู่ที่รูปแบบ (format) เทคนิคการนำเสนอหรือการเรียบเรียง (organization) แต่สำหรับศัพท์และโครงสร้างภาษา ภาษาอังกฤษเฉพาะทางจะมีทั้งศัพท์ทั่วไป และศัพท์หรือสำนวนเฉพาะทางซึ่งต้องจดจำไว้ใช้เฉพาะเป็นเรื่อง ๆ ไป

ดังนั้น การแบ่งภาษาออกเป็นสามประเภทดังกล่าว จึงเป็นไปเพื่อความสะดวกในการเรียนการสอนและการนำไปใช้มากกว่าการสอนรายวิชาละหนึ่งหักจะก็เพื่อความสะดวกในการสอนด้วยเช่นกัน เป็นการสอนแบบแยกส่วนโดยหวังว่าผู้เรียนจะสามารถนำความรู้ในรายวิชาต่าง ๆ ไปบูรณาการและประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้ แต่หากสังเกตดูในเมืองไทย ซึ่งมีการสอนภาษาอังกฤษด้วยรูปแบบต่างๆ แต่ไม่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน อาจเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดความไม่พอใจในส่วนของผู้เรียน

หรือการทำงาน ซึ่งสาเหตุหนึ่งน่าจะมาจากการหลักสูตรภาษาอังกฤษที่สอนกันที่ละทักษะต่อหนึ่งรายวิชาจึงทำให้ผู้เรียนมองไม่เห็นภาพรวมของการใช้ภาษาที่ทักษะต่าง ๆ ที่ต้องเอื้อซึ่งกันและกัน ดังนั้น หลักสูตรที่ดีจึงควรมีแบบฝึกหัดในแบบของค์รวมให้เห็นภาพของทุกส่วนที่สอนมาบูรณาการกัน

มีความรู้สึกว่าหลักสูตรภาษาควรเน้นการสอนภาษาอังกฤษที่ละเอียดและสอนรายวิชาละหนึ่งทักษะหรือควรบูรณาการทุกทักษะเข้าด้วยกัน

ดังได้กล่าวข้างต้นแล้วว่า มีทั้งผู้ที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับการสอนรายวิชาละหนึ่งทักษะ แต่สำหรับผู้เขียนซึ่งทำการสอนในมหาวิทยาลัยมา 28 ปี เห็นว่าหลักสูตรภาษาที่จะให้ผู้เรียนนำไปใช้ได้จริง ควรมีลักษณะเป็นองค์รวม คือ สอนทุกทักษะในรายวิชาเดียวกัน โดยอาจเน้นทักษะหนึ่งในรายวิชานั้นมากกว่าทักษะอื่นและใช้ทักษะอื่น ๆ เป็นทักษะเสริม หรือจะเน้นการฝึกในสถานการณ์จริง ซึ่งมีหลายทักษะใช้ร่วมกันก็จะเป็นประโยชน์มาก

ทั้งนี้ หลักสูตรสอนภาษาประเภทต่าง ๆ คือ ภาษาอังกฤษทั่วไป ภาษาอังกฤษเชิงวิชาการ และภาษาอังกฤษเฉพาะทาง ควรบูรณาการทักษะในสถานการณ์ต่าง ๆ เพราะในชีวิตจริงน้อยครั้งน่าที่จะมีผู้ที่พูดอย่างเดียวโดยไม่ต้องฟังหรืออ่านหรือเขียน ในทักษะการแปลก็ เช่นกัน ผู้แปลต้องอ่านให้เข้าใจก่อนแปลจากภาษาอื่นเป็นภาษาแม่ หรือถ้าต้องแปลจากภาษาแม่เป็นภาษาอื่น นอกจากระอ่านเข้าใจแล้วจะต้องเขียนภาษาต่างประเทศนั้นให้ถูกต้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะการเขียนนั้น ผูกพันกับทักษะการอ่านอย่างมาก กล่าวคือการสอนทักษะการเขียนเป็นการสอนวิธีการเรียนรู้ (how) สอนให้ดึงข้อมูลจากประสบการณ์ หรือจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ มาเขียน ถ้าผู้เรียนไม่มีเนื้อหา (what) ที่จะเขียนก็ไม่สามารถจะเขียนเรื่องให้มีเนื้อหาพอเพียง (adequacy) และนำเสนอให้ได้ ผู้ที่จะเขียนได้ต้องฟังมาก อ่านมาก ไม่ใช่แต่อ่านเรื่องที่เขียนในภาษาแม่เท่านั้นแต่ต้องอ่านเรื่องหรือหัวข้อนั้น ๆ ในภาษาที่จะเขียนในที่นี้คือภาษาอังกฤษด้วย เพื่อให้ได้ศัพท์ล้านวนมาใช้

Shih (1992) ตั้งข้อสังเกตว่า นักศึกษาต่างชาติที่มีความสามารถทางภาษาสูงกว่าระดับต้นหรือระดับพื้นฐาน การสอนโดยเน้น

ทักษะย่อย คือ พิจ พุด อ่าน เชียน เป็นต้น ไปทีละทักษะ ซึ่งปฏิบัติกันอยู่ ณ ปัจจุบัน ไม่สามารถจะเตรียมนักศึกษาให้สามารถนำความรู้ภาษาไปใช้กับวิชาเนื้อหาหรือวิชาการในสาขาวิชาต่าง ๆ ได้เท่าที่ควร เหตุผลหนึ่ง คือ สิ่งที่สอนไม่มีอะไรเกี่ยวข้องกับงานวิชาการที่ผู้สอนวิชาเนื้อหาสั่งให้ทำงานที่ผู้สอนวิชาเนื้อหาสั่งให้นักศึกษาทำต้องใช้หลายทักษะภาษา ประกอบกันเพื่อทำงานแต่ละขั้น เช่น การตอบข้อสอบแบบอัตโนมัติและการ ทำงาน เป็นต้น ดังนั้น หลักสูตรแบบองค์รวมเน้นทุกทักษะ น่าจะ เหมาะกับนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

บทความนี้มุ่งเน้นการจัดหลักสูตรการสอนภาษาอังกฤษเชิง วิชาการให้กับผู้เรียนที่ไม่ได้เรียนภาษาอังกฤษเป็นวิชาเอก แต่จำเป็น ต้องใช้ภาษาอังกฤษในการศึกษาวิชาเนื้อหาต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หลักสูตรนานาชาติ หรือหลักสูตรที่สอนเป็นภาษาอังกฤษระดับอุดมศึกษา ที่กำลังเป็นที่นิยมในปัจจุบัน ดังนั้น หลักสูตรต่าง ๆ ที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้ จะมุ่งไปที่ภาษาอังกฤษเชิงวิชาการ

Chamot และ O'Malley (1987:239) กล่าวว่า แม้ทักษะหลัก ในการสอนภาษาอังกฤษให้ผู้เรียนสาขาวิชาต่าง ๆ จะเป็นทักษะการอ่าน แต่ผู้เรียนก็จำเป็นต้องเรียนรู้ทักษะอื่น ๆ คือ พิจ พุด อ่านเชียนด้วย เพราะเกี่ยวข้องกับวิชาเนื้อหา เช่นกัน โดย Chamot (1985) ได้อธิบาย หลักสูตรภาษาเพื่อเตรียมผู้เรียนให้ใช้ภาษาอังกฤษเชิงวิชาการได้ва ควรครอบคลุม

1. การพัฒนาศัพท์เฉพาะ และศัพท์เทคนิคของวิชาเฉพาะแต่ ละสาขา

2. การฝึกใช้ภาษาในหน้าที่ต่าง ๆ (language functions) ในการสื่อสารทางวิชาการ เช่น การอธิบาย การอภิปราย การให้ข้อมูล การจำแนกและการประเมิน เป็นต้น

3. การพัฒนาทักษะในการทำความเข้าใจและสามารถใช้โครง สร้างภาษาได้ถูกต้อง

4. การเรียนรู้ลักษณะบริเขต (discourse features) ที่พบในบท ความและคำบรรยาย ความต่างของวิชาต่าง ๆ

5. การฝึกใช้ทักษะภาษาที่จำเป็นในวิชาเฉพาะสาขา เช่น การพิจคำบรรยาย การอ่านเพื่อค้นคว้าหาข้อมูล การร่วมอภิปรายและ การเขียนรายงาน เป็นต้น

หลักสูตรที่ Chamot และ O'Malley เสนอจัดเป็นหลักสูตรแบบบูรณาการ หรือองค์รวม เพราะครอบคลุมทุกทักษะที่จำเป็นในการศึกษา ทั้งสองคนจัดทำและบริหารหลักสูตรโดยใช้ holistic approach ใน การสอนภาษาอังกฤษเชิงวิชาการที่เรียกว่า The Cognitive Academic Language Learning Approach ซึ่งใช้อธิบายว่า CALLA โดยได้ทดลองใช้ วิธีนี้กับนักเรียนต่างชาติระดับประถมและมัธยมในสหรัฐอเมริกาที่มีความรู้ภาษาอังกฤษระดับกลางและระดับสูง เพื่อพัฒนาภาษาอังกฤษให้ใช้ในการเรียนวิชาเนื้อหา ได้แก่ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และสังคมศาสตร์ โดยนำกลยุทธ์ที่ได้จาก cognitive model of learning มาใช้ หลักสูตร CALLA เป็นการสอนทักษะภาษาอังกฤษโดยอาจารย์สอนภาษาอังกฤษ แต่เนื้อหาที่สอนเป็นเนื้อหาในวิชาเฉพาะสาขา ซึ่งมีวัตถุประสงค์ให้ผู้เรียนเข้าใจและจดจำใจความสำคัญในวิชาเฉพาะสาขา ภภิปรายและเขียนอธิบายได้ หลักสูตรครอบคลุมการสอนศัพท์ โครงสร้างทางไวยากรณ์ และการใช้ภาษาในหน้าที่ (function) ต่าง ๆ หลักสูตรนี้ไม่มีวัตถุประสงค์จะเข้าไปแทนที่การสอนวิชาเฉพาะสาขา เพียงแต่เลือกหัวข้อสำคัญหลายๆ หัวข้อในวิชาเนื้อหา (sample of high-priority content topics) มาใช้ในการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของผู้เรียน โดยให้งานหรือแบบฝึกปฏิบัติ (task or assignment) แก่ผู้เรียนเพื่อย้อนกับงานที่อาจารย์ผู้สอนเฉพาะสาขาให้ผู้เรียนทำ CALLA เป็นหลักสูตรที่อิงหัวข้อวิชาเนื้อหา (theme-based) และมีลักษณะแบบองค์รวม คือรวมวิธีการเรียนการสอนภาษาที่อาจารย์สอนภาษาอังกฤษสอน ผนวกกับเนื้อหาจากวิชาเนื้อหาและลักษณะงานที่ผู้สอนวิชาเฉพาะสาขาสั่งให้ผู้เรียนทำ

นักวิชาการอื่น ๆ ที่สนับสนุนหลักสูตรภาษาที่อิงหัวข้อวิชาเนื้อหา หลายหัวข้อ เพื่อการพัฒนาทักษะภาษาของผู้เรียนในแบบองค์รวมดังกล่าว มี อาทิ Hudson (1991) ซึ่งได้เสนอวิธีที่เรียกว่า Content Comprehension Approach แม้หลักสูตรของเขาก็จะเน้นทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิชาการ แต่ก็ครอบคลุมความรู้ด้านไวยากรณ์และการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ (study skills) อีกด้วย นักวิชาการอื่น ๆ ได้แก่ Black และ Kiehnhoff (1996) เสนอให้สอนทุกทักษะภาษาในหลักสูตรภายใต้หัวข้อที่เลือกมาเพียงหัวข้อเดียวและใช้ authentic text โดยได้ทดลองใช้กับ

นักศึกษาญี่ปุ่นก่อนที่จะเริ่มลงทะเบียนเรียนวิชาเฉพาะสาขา (preuniversity students) และพบว่าประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี Black และ Kichnhoff กล่าวว่า

Our content-based EFL course worked well for several reasons. In their previous IEP (intensive English program) courses, students had dealt with a variety of topics within one term. Because they lacked adequate background knowledge on any of the topics, they were not able to comprehend authentic materials and produce sophisticated work; however, by studying just one topic a term, the students were able to gain enough knowledge to handle the topic on a sophisticated university level.
(p. 27)

นอกจากนี้หลักสูตรที่บูรณาการระหว่างวิชาเนื้อหาและวิชาภาษาเข้าด้วยกันอีกด้วย ได้แก่ หลักสูตรวิชาเนื้อหาที่มีการเรียนภาษาforeign language ในหลักสูตรเดียวกันที่เรียกว่า “Sheltered Content Course” นักวิชาการสำคัญที่สนับสนุนหลักสูตรนี้ได้แก่ Gaffield-Vile (1996) ซึ่งอธิบายว่าหลักสูตรเช่นนี้สามารถสอนได้ทั้งอาจารย์ประจำวิชาเฉพาะสาขา หรืออาจารย์สอนภาษาที่พอมีความรู้ในวิชาเนื้อหาโดยอาจารย์ประจำวิชาหรืออาจารย์ภาษาคนใดคนหนึ่งสอนหลักสูตรดังกล่าวเพียงคนเดียว หรือจะสอนร่วมกันก็ได้ Gaffield-Vile ได้ทำการทดลองหลักสูตรดังกล่าวให้นักศึกษาปริญญาตรีปีที่ 1 ที่ไม่ใช้เจ้าของภาษา ผู้สอนเป็นอาจารย์ที่สอนวิชาเฉพาะสาขา วิชาที่ทดลองสอนคือ สังคมวิทยา ในการร่างหลักสูตร ได้นำเนื้อหาวิชาเฉพาะสาขามาผูกกับการสอนภาษาอังกฤษเชิงวิชาการ และเน้นสอนทั้ง 4 ทักษะ คือ พูด อ่าน และเขียน ซึ่งพบว่าผู้เรียนมีแรงจูงใจในการเรียนมากขึ้น และรู้สึกว่าตนประสบความสำเร็จในการเรียน เพราะได้เรียนรู้ภาษาจากเนื้อหาจริงในวิชาเฉพาะสาขา Gaffield-Vile จึงเสนอให้ใช้หลักสูตรดังกล่าว แทนการสอนภาษาอังกฤษทั่วไป เพื่อเชื่อมโยงระหว่างทักษะภาษา กับ

วิชาเนื้อหา อย่างไรก็ตามผู้ที่จะเรียนในหลักสูตรลักษณะนี้ได้ต้องมีความสามารถทางภาษาในระดับปานกลาง (intermediate level) แต่ไม่จำเป็นต้องมีความรู้ด้านวิชาเนื้อหามาก่อน

หลักสูตรแบบนี้อาจมีปัญหาที่จะใช้ในเมืองไทย เพราะผู้สอนวิชาเนื้อหาไม่ถนัดการสอนทักษะภาษาและผู้สอนภาษาไม่รู้วิชาเฉพาะสาขาวิชึ่งนัก และในメリการ์เซ่นกัน แต่ก็มีผู้พยายามแก้ปัญหานี้ในอเมริกา โดยได้ทำการอบรมนักศึกษาครุให้สามารถสอนได้ทั้งวิชาเนื้อหาและทักษะภาษาควบคู่กันไป นักวิชาการที่สำคัญได้แก่ Misulis (1994) ซึ่งจัดอบรมทักษะการอ่านและกลวิธีการเรียนภาษา (language arts strategies) ให้แก่นักศึกษาครุในวิชาเนื้อหาต่าง ๆ เพื่อให้สามารถสอนได้ทั้งสองอย่างควบคู่กันไป จากการติดตามผลหลังจากที่นักศึกษาครุจบไปพบว่าการฝึกอบรมดังกล่าวมีประโยชน์มาก Misulis พบว่าผู้สอนวิชาครุที่จบไปสอนวิชาเนื้อหาสามารถใช้ความรู้ในหลักสูตรอบรมไปสอนวิชาเนื้อหาควบคู่ไปกับทักษะภาษาได้จริง เขากล่าวว่าปัจจัยที่ทำให้หลักสูตรอบรมที่จัดขึ้นประสบความสำเร็จจะต้องประกอบไปด้วย

- (1) การวางแผนและจัดระบบเนื้อหาวิชาในหลักสูตรอย่างรอบคอบโดยคำนึงถึงความรู้ภูมิหลังของผู้สอนในด้านเนื้อหา
- (2) การให้ผู้สอนมีโอกาสพัฒนาการเรียนของตนโดยจัดให้มีกิจกรรมและแบบฝึกหัดทักษะภาษาในทุกคาบที่เรียน และ
- (3) ต้องมั่นใจได้ว่า ผู้สอนจะมีโอกาสประยุกต์ทักษะภาษาที่เรียนไปใช้กับวิชาเฉพาะสาขางาน

ดังนั้น มหาวิทยาลัยในเมืองไทยที่จะใช้หลักสูตรวิชาเนื้อหาที่มีการเรียนภาษาforeign language ในหลักสูตรเดียวกัน (sheltered content course) จึงจำเป็นจะต้องอบรมอาจารย์ผู้สอนวิชาเนื้อหาให้มีความรู้วิธีสอนทักษะภาษาควบคู่ไปด้วย หรือจะให้อาจารย์ผู้สอนภาษาได้เข้าร่วมฟังวิชาเนื้อหาต่าง ๆ เพื่อให้ผู้สอนภาษาเข้าใจวิชาเฉพาะนั้น ๆ มากขึ้นและนำไปสร้างหลักสูตรภาษาประกอบต่างหาก ก็จะเป็นการพัฒนาครรภ์จะรทั้งระดับผู้สอนและผู้เรียน การจัดการเรียนการสอนแบบนี้จะเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาสาขาวิชาต่าง ๆ แต่เท่าที่เป็นอยู่ขณะนี้ยังไม่มีสถาบันการศึกษาใดเคยจัดทำ

อย่างไรก็ตาม วิธีการนี้ผู้สอนวิชาเนื้อหาทรายคนเห็นว่า ต้องเสียเวลา กับทักษะภาษามากแทนที่จะมุ่งไปที่เนื้อหาที่จะสอนให้มาก จึงมีผู้เสนอหลักสูตรภาษาอังกฤษแบบหนึ่ง ซึ่งจัดได้ว่าเป็นหลักสูตรแบบองค์รวม หรือแบบบูรณาการได้ เช่นกัน นั่นคือ หลักสูตรแบบขนาดระหว่างวิชา เนื้อหาและวิชาภาษาที่เรียกว่า Adjunct Course ซึ่งในหลักสูตรดังกล่าว นักศึกษาจะได้พัฒนาทักษะภาษาควบคู่ไปกับการเรียนวิชาเนื้อหาที่จำบูรณาการได้

หลักสูตรประเภทนี้ เป็นการเรียนสองวิชาแยกจากกันคือ วิชาทักษะภาษาและวิชาเนื้อหาแต่อาจารย์เจ้าของวิชาเนื้อหา และอาจารย์สอนภาษาต้องร่วมกันสร้างหลักสูตร เพื่อนำเนื้อหาที่ทำการสอนวิชานั้น จริง ๆ มาใช้ฝึกทักษะภาษา วิธีนี้นิยมทำกันในมหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกา โดยนักศึกษาจะลงทะเบียนเรียนทั้งวิชาทักษะภาษาอังกฤษและวิชาเฉพาะสาขาที่จัดคู่ไว้พร้อม ๆ กันไป และจะต้องทำกิจกรรมบังคับ ของทั้งสองวิชา นั่นคือ นักศึกษาจะพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเชิงวิชาการโดยใช้เนื้อหาจากวิชาเฉพาะสาขา รูปแบบการสอนขนาดนี้สามารถปรับให้เข้ากับสถานการณ์ของแต่ละโปรแกรมได้

Snow และ Brinton (1988) ได้ทดลองสอนหลักสูตรขนาดระหว่างวิชาเนื้อหาและวิชาภาษาที่มหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนียร์ (UCLA) โดยให้นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศลงทะเบียนเรียนวิชาการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษระดับกลางควบคู่ไปกับวิชาจิตวิทยาเบื้องต้น นักศึกษาต่างชาติจะเรียนวิชาจิตวิทยาเบื้องต้นร่วมกับนักศึกษาเจ้าของภาษา แต่จะมีชั่วโมงเรียนทักษะภาษาเพิ่ม (ซึ่งเจ้าของภาษาไม่ต้องเรียน) โดยทักษะภาษาที่เรียนเพิ่มนั้น เน้นการเรียนการอ่านเชิงวิชาการ ทักษะการเรียนรู้ (study skills) และการแก้ไขความผิดทางภาษา หลักสูตรนี้มีการประสานวัสดุประสงค์ของวิชาเนื้อหา และของวิชาภาษา ผู้สอนภาษาจะกำหนดลำดับการสอน หัวข้อเกี่ยวกับการสอนภาษาและทักษะต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของห้องสองวิชา การมอบหมายงานให้นักศึกษาที่เรียนภาษาจะใช้เนื้อหาจากวิชาเนื้อหาที่เรียนและหากจำเป็นจะจัดให้นักศึกษาที่มีปัญหาในการเรียนเข้ารับการเรียนเสริมและให้คำปรึกษาเป็นพิเศษ (tutorial and counseling services) ด้วย Snow และ Brinton (1988: 571) พนว่า หลักสูตร

ขานระบุว่า "วิชาเนื้อหาและวิชาภาษา มีข้อดีในการพัฒนาทักษะภาษา อังกฤษเชิงวิชาการมากแม้จะมีข้อจำกัดในทางปฏิบัติ กล่าวคือ

1. หลักสูตรขนาดนี้อาจใช้ไม่ได้ในมหาวิทยาลัยที่อาจารย์ผู้สอนภาษาสอนทักษะภาษาอังกฤษแบบเข้มไปเพียงลำพัง โดยไม่มีการประสานความร่วมมือกับผู้สอนวิชาเนื้อหาในคณะต่าง ๆ

2. เนื่องจากในชีวิตการศึกษาจริง ถ้าเป็นหลักสูตรภาษาอังกฤษหรือหลักสูตรนานาชาติ นักศึกษาต้องอ่านข้อเขียนภาษาอังกฤษที่เป็นของจริง (authentic text) และต้องฟังคำบรรยายภาษาอังกฤษในวิชาเนื้อหา ดังนั้น หลักสูตรขนาดนี้จึงเหมาะสมกับผู้มีความสามารถทางภาษาอังกฤษระดับกลางขึ้นไป ไม่เหมาะสมกับระดับต้นหรือระดับเริ่มต้นฐาน

3. หลักสูตรขนาดนี้จะดำเนินการได้ ฝ่ายบริหารของมหาวิทยาลัยจะต้องสนับสนุนเงินทุนเพื่อสร้างโครงการหรือหน่วยงานที่มีเจ้าหน้าที่ประจำเพื่อประสานความร่วมมือระหว่างผู้สอนวิชาเนื้อหาและวิชาภาษาทั้งนี้ เพื่อบูรณาการเนื้อหาวิชาการเข้ากับเป้าหมายในการเรียนภาษา

ที่กล่าวมาข้างต้นเป็นการพัฒนาหลักสูตรภาษาที่เหมาะสมกับนักศึกษาคณะต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยจึงควรใช้หลักสูตรแบบบูรณาการเพื่อองค์รวม ซึ่งในที่นี้หมายถึง การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษทุกทักษะไปพร้อม ๆ กันในหลักสูตรเพื่อรายวิชาเดียวกัน โดยอาจมุ่งเน้นทักษะใดทักษะหนึ่งมากกว่าทักษะอื่น ๆ ในรายวิชานั้น ตลอดจนการนำเนื้อหาของวิชาเฉพาะสาขามาใช้ในการพัฒนาทักษะภาษาของนักศึกษาผู้เขียนเห็นว่าหลักสูตรที่อิงหัวข้อวิชาเนื้อหาน่าจะเหมาะสมกับนักศึกษามหาวิทยาลัยที่เรียนในโครงการที่สอนเป็นภาษาไทย และหลักสูตรขนาดนี้ระบุวิชาเนื้อหาและวิชาภาษาเหมาะสมที่จะนำมาใช้เพื่อเตรียมความพร้อมให้นักศึกษาที่จะเรียนในหลักสูตรนานาชาติต่อไป

References

- Black, M.C. and Kiehnhoff, D.M. 1996. Tips from the classroom. *TESOL Journal*. 1 (Summer) : 27-28.
- Celani, M.A. et al. 1988. *The Brazilian EPS Project: An Evaluation*. Sao Paulo: Universidades Brasileiras.
- Chamot, A.U. 1985. English language development through a content-based approach. In *Issues in English Language Development*. Wheaton, MD: National Clearinghouse for Bilingual Education. pp.49-55.
- _____ and O'Malley, J.M. 1987. The cognitive academic language learning approach: A Bridge to the Mainstream. *TESOL Quarterly*. 21(June): 227-249.
- Chitavelu, N. 1980. Strategies for reading. In University of Malaysia English for special purposes project (*ELT Documents No.107*, pp.17-37). London: British Council.
- Gaffield-Vile, N. 1996. Content-based second language instruction at the tertiary level. *ELT Journal*. 50 (April) : 108-114.
- Hudson, T. 1991. A content comprehension approach to reading English for science and technology. *TESOL Journal*. 25 (Spring) : 77-104.
- Hutchinson, T. and Waters, A. 1987. *English for Specific Purposes: A Learner-centered Approach*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Johns, A.M. 1986. Some comments on the nature of Chinese ESP course books . In *ESP in Practice*. P. Wilcox Paterson, ed. Washington, DC: USIA, pp. 85-89.
- Misulis, K.E. 1994. Nurturing the growth of content teachers in content area reading instruction. *Reading Improvement*. (Summer) : 125-128.
- Shih, M. 1992. Beyond comprehension exercises in the ESL academic reading class. *TESOL Quarterly*. 26 (June) : 289-318.
- Snow, M.A. and Brinton, D.M. 1988. Content-based language instruction: Investigating the effectiveness of the adjunct model. *TESOL Quarterly*. 22 (December) : 553-574.